

Gaziantepli Yerlilerin Suriyeli Göçmenlere Yönelik Algı ve Tutumlarının Belirlenmesi Araştırması

-2021-

YÖNETİCİ ÖZETİ

Bilindiği üzere Suriye iç savaşının başladığı 2011 yılından beri Gaziantep yoğun bir Suriyeli göçmen nüfusuna ev sahipliği yapmaktadır. Resmi rakamlara göre sayıları 400 bini aşan ve bu haliyle yerli nüfusa oranı %20'yi geçen göçmenler on yıllık süreç sonunda artık kentin tüm alanlarında yerli nüfusla birlikte bir yaşam mücadelesi ve deneyimi içine girmiş görünmektedirler.

Bu on yıllık süreç bize göçmenlerin bir kente sosyal uyum süreçlerinin içinde birçok etmeni barındıran karmaşık bir süreç olduğunu göstermiştir. Bu sürecin önemli bir bölümünde yerli halk ve göçmenler arasındaki ilişki barışçıl bir düzeyde ilerlemiş ve toplumsal çatışmalar son derece sınırlı bir düzeyde kalmıştır. Bunda Gaziantep kültürünün savaştan kaçan mağdur Suriyeli göçmenleri birer “misafir” olarak kabul ediyor olmasının da payı büyüktür. Ancak Suriye iç savaşı uzadıkça ve göçmenlerin geri dönüşüne dair bir çözüm de ortaya çıkmayınca “misfarilik”ten “kalıcılığa” doğru bir geçiş yaşanmış ve bunun da toplumsal alanda olumsuz yönelimli bir karşılığı oluşmaya başlamıştır

Gaziantepli yerlilerin Suriyeli göçmenlere yönelik tutum ve algılarını belirlemek amacıyla 15-30 Nisan tarihleri arasında gerçekleştirilen bu araştırmada Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde ikamet eden 700 Gaziantepli ile yapılandırılmış bir soru formu (anket) aracılığı yüz yüze görüşülerek veri toplanmıştır.

Araştırmanın sonucunda ise özetle raporun devamında detaylı bir biçimde sunulacak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

- (1) Yerlilerin göçmenlerle kurduğu sembolik etkileşimler yerlilerin onlara yönelik oluşturduğu **olumsuz** algılardan beslenmektedir.
- (2) Yerliler göçmenleri genelde **olumsuz sıfatlar** üzerinden tanımlamakta, onların gündelik yaşam içinde **sağlık, vergi muafiyeti gibi alanlarda ayrıcalıkları** olduğunu düşünmekte, kendileri üzerinde hem **ekonomik bir yük** hem de bir **güvenlik sorunu** teşkil ettiklerini ifade etmektedirler.

(3) Yerlilerin büyük bir bölümü karşı kültürden (Suriyeli kültürüne) **uzaklaşma** eğilimi içerisindedir.

Tüm bu ana başlıkların ışığında bu araştırma gelecekte iki farklı toplum açısından da farklılıklarının zenginliğini koruyarak ortak değerler üzerinde birlikte inşa edecekleri bir yaşamı olanaklı kılmak, sağlıklı, müreffeh, güvenli ve mutlu bir Gaziantep'i oluşturmak için daha **bütüncül ve planlı bir stratejinin oluşturulması gerekliliğini** gözler önüne sermektedir.

Bu noktada -her ne kadar bu raporun sunduğu sınırlı ve betimleyici bulgular çerçevesinde olmasa da- iki toplum arasındaki önyargıları kırarak somut deneyim alanlarını mümkün kılacak stratejik eylem planlarının oluşturulması ve bunun ilgili tüm paydaşların organizasyonu çerçevesinde uygulamaya konulması elzem gözükmektedir. Özellikle yerli toplumun daha **somut ve çok boyutlu bir iletişimsel eylem ve kültürel deneyimler birlikteliği** çerçevesinde göçmen toplumu tanıma ve anlama yönelimin artırılması, aynı zamanda göçmen topluma yönelik çalışmaların da yerli toplumu yoksun, değersiz hissettirmeyecek bir biçimde kurgulanması burada özel önemdedir.

İÇİNDEKİLER

YÖNETİCİ ÖZETİ.....	3
İÇİNDEKİLER	5
ŞEKİLLER LİSTESİ	6
ARAŞTIRMA HAKKINDA	7
Araştırmanın Amacı	7
Araştırmanın Yöntemi	7
Sosyodemografik Özellikler	8
ARAŞTIRMA BULGULARI.....	11
GÖÇMENLER İLE KURULAN SEMBOLİK ETKİLEŞİMLER.....	11
GÖÇMENLERE YÖNELİK ALGILAR.....	15
YAKLAŞMA VE KAÇINMA EĞİLİMLERİ	27
SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER.....	30

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1 Örneklemin Cinsiyete Göre Dağılımı.....	8
Şekil 2 Örneklemin Yaşa Göre Dağılımı	8
Şekil 3 Örneklemin Eğitime Göre Dağılımı	9
Şekil 4 Hane Halkı Sayısı	10
Şekil 5 Suriyeli Göçmenlerin Tutumlarının Değerlendirilmesi	11
Şekil 6 Karşı Kültüre Yönelik Benzerlik Algıları	12
Şekil 7 Yaşam Koşulları Hakkındaki Düşünceler	13
Şekil 8 Medya Tasvirlerine Yönelik Algılar	14
Şekil 9 Gaziantepli Yerlilerin Yaklaşma Kaçınma Oranları.....	27

ARAŞTIRMA HAKKINDA

Araştırmanın Amacı

Bu araştırma Gaziantepli yerlilerin Suriyeli göçmenlere yönelik tutum ve algılarını belirlemek amacıyla gerçekleőtirilmiőtir.

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmanın verileri 15-30 Nisan 2021 tarihleri arasında toplanmıştır. Veri toplama aracı olarak yapılandırılmıőt soru formu kullanılmıőtır. Araştırmanın amaçları bağlamında soru formu 4 bölümden oluőtmaktadır.

Birinci bölümde cinsiyet, yaőt, eğitim, hane geliri, hane halkı sayısı gibi sosyodemografik sorulara g tarihi sorusu eőtlik etmektedir.

İkinci bölüm yerel halkın bu topluluklara karőtı tutumu, benzer yönleri ve yaőtam koőtullarına yönelik tahayllerini belirlemeyi amaçlayan soruları barındırmaktadır.

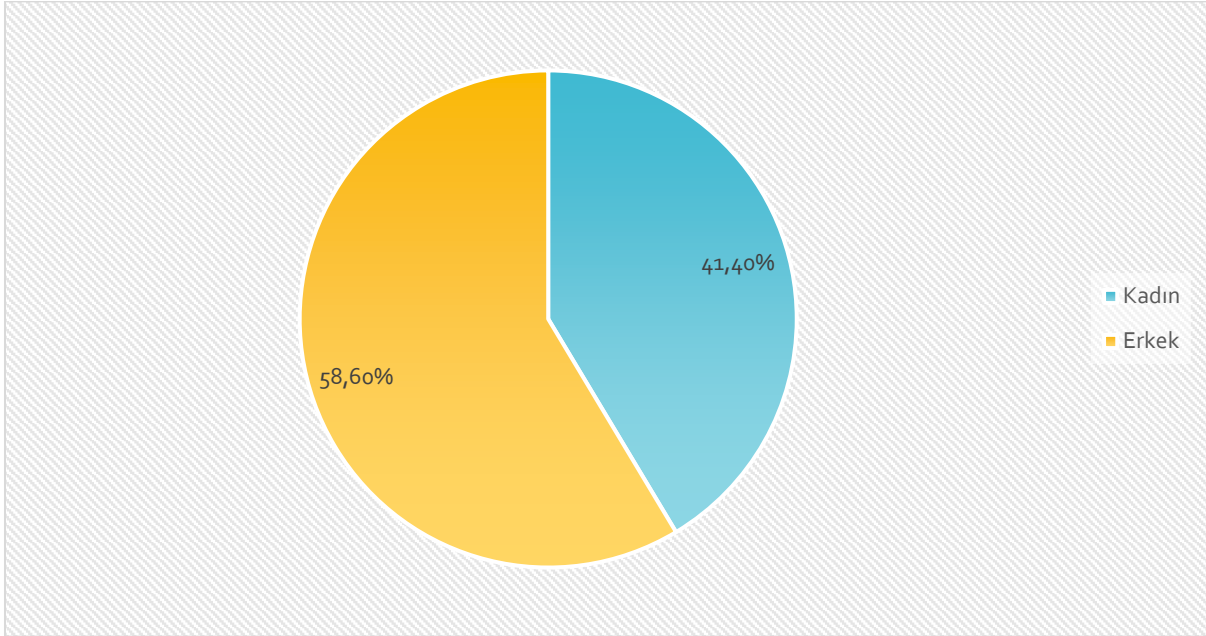
nc bölümde ise bazı olgular üzerinden Gaziantepli yerlilerin göçmen topluluklar hakkındaki algılarını belirlemek için hazırlanan soru seti bulunmaktadır.

Dördüncü bölüm ise uyum bağlamında iki kültürün birlikte oldukları alanlar üzerinden diğer kültüre yaklaőtma/kaçınma eğilimlerini sorgulayan soruları içermektedir.

Araştırmada Gaziantep ilinde ikamet eden 700 Gaziantep yerlisi halk katılım sağlayarak soruları yanıtlamıőtır. Katılımcılara ait sosyodemografik özellikler aőtaėıda sunulmuştur.

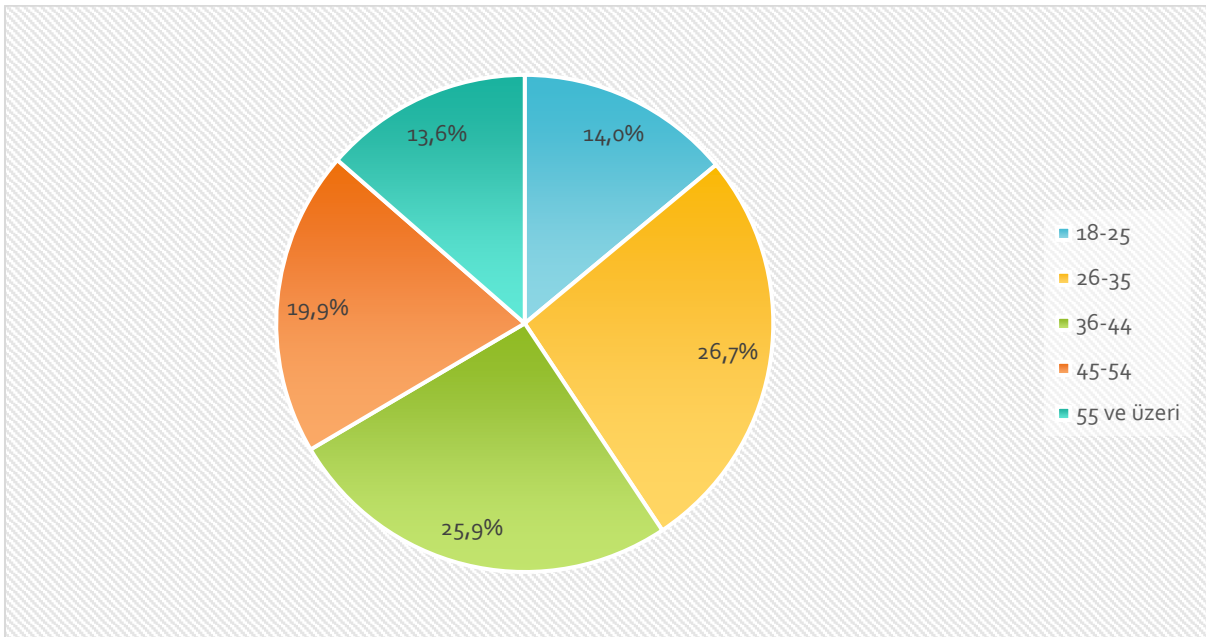
Sosyodemografik Özellikler

Katılımcıların sosyodemografik dağılımları incelendiğinde %41,4'ü kadın, %58,6'sı erkeklerden oluşmaktadır (Şekil 1).

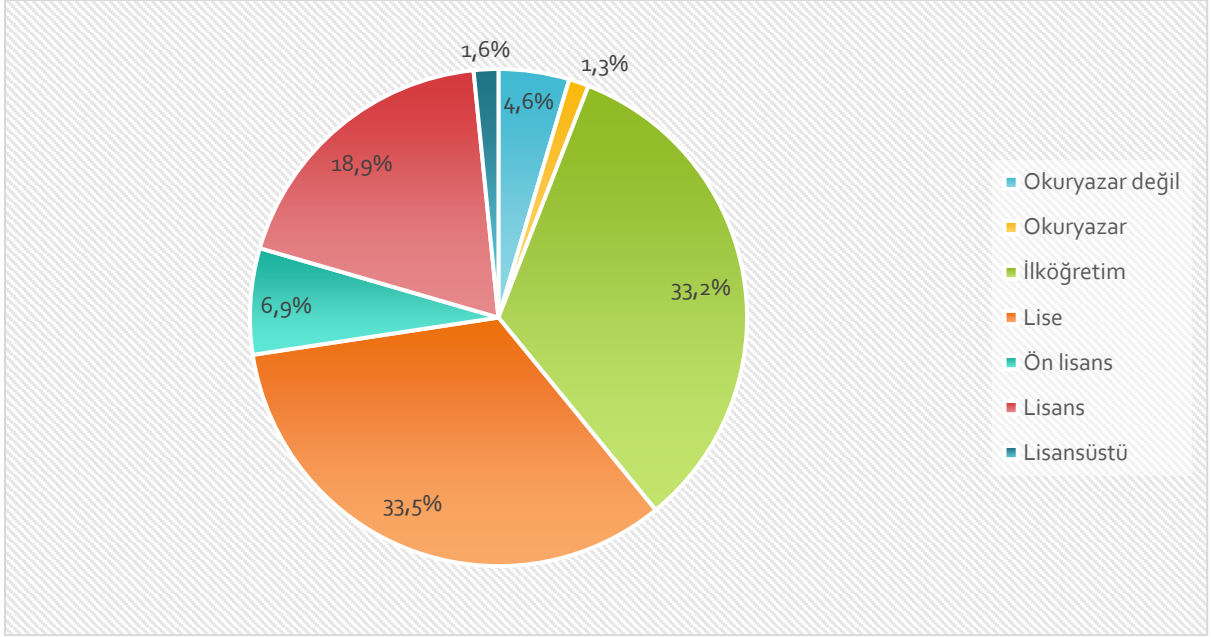
Şekil 1 Örneklem Cinsiyete Göre Dağılımı

Yaş kategorilerine göre dağılımı ise, %14'ü 18-25 yaş, %26,7'si 26-35 yaş, %25,9'u 36-44 yaş, %19,9'u 45-54 yaş ve %13,6'sı 55 ve daha üzeri yaş kategorisindedir (Şekil 2).

Şekil 2 Örneklem Yaşa Göre Dağılımı

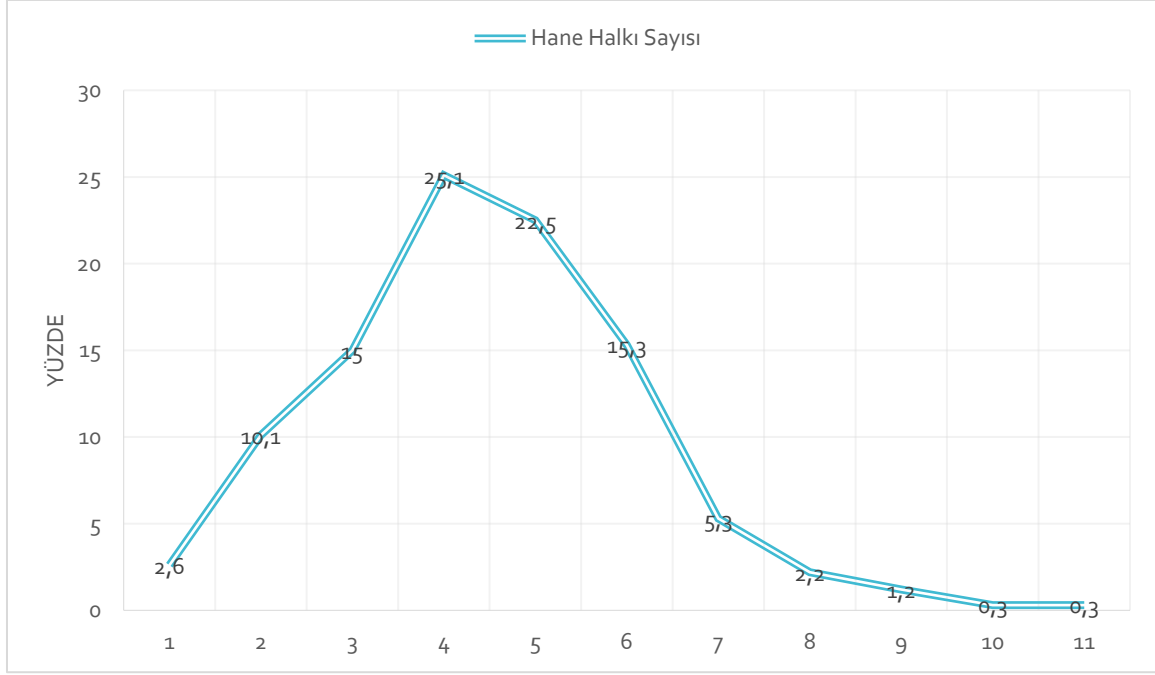
Katılımcıların eğitim durumlarına yönelik bilgilere göre %4,6'sının okuryazar olmadığı, %1,3'ünün okuryazar, %32,2'sinin ilköğretim, %35,5'inin lise, %6,9'unun ön lisans, %18,9'unun lisans ve %1,6'sının lisansüstü eğitim düzeyine sahip olduğu belirlenmiştir (Şekil 3).

Şekil 3 Örneklemin Eğitime Göre Dağılımı

Katılımcılar aylık gelirlerini en düşük 700 TL, en yüksek 15000 TL olarak belirtirken; tüm örneklemin gelir ortalaması ise 3589 TL olarak tespit edilmiştir.

Araştırmaya katılan Gaziantep'lilerin %25,1'i hanede 4 kişi ile, %22,5'i 5 kişi ile, %15,3'ü 6 kişi ile %15'i 3 kişi ile yaşadığını dile getirmiştir (Şekil 4). Bu dağılımın ortalaması hesaplandığında genel olarak bir hanede dört kişinin yaşadığı söylenebilir.

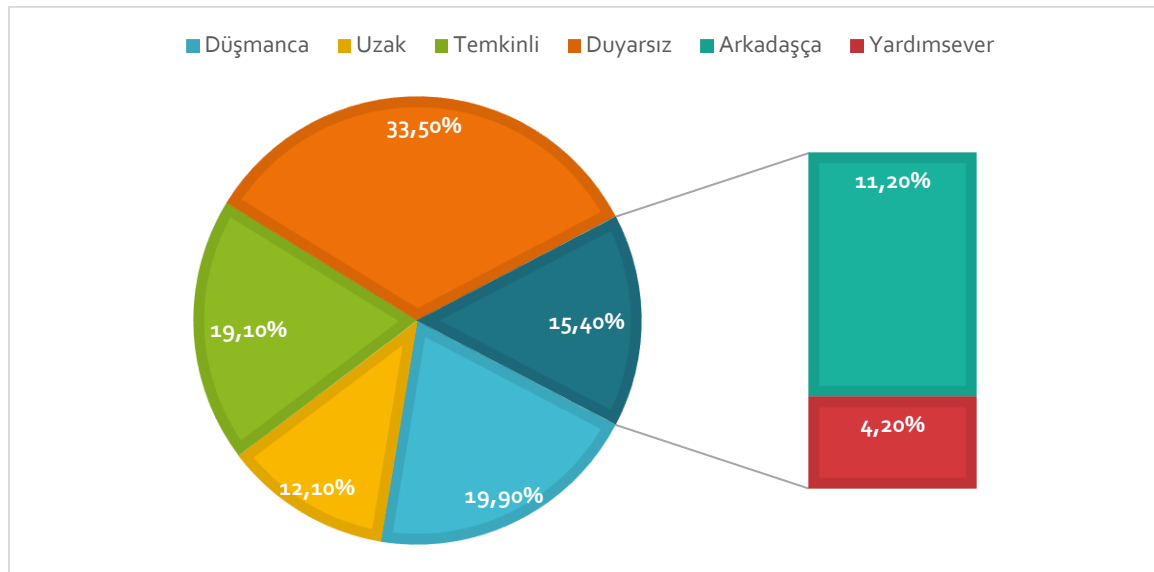
Şekil 4 Hane Halkı Sayısı

ARAŞTIRMA BULGULARI

GÖÇMENLER İLE KURULAN SEMBOLİK ETKİLEŞİMLER

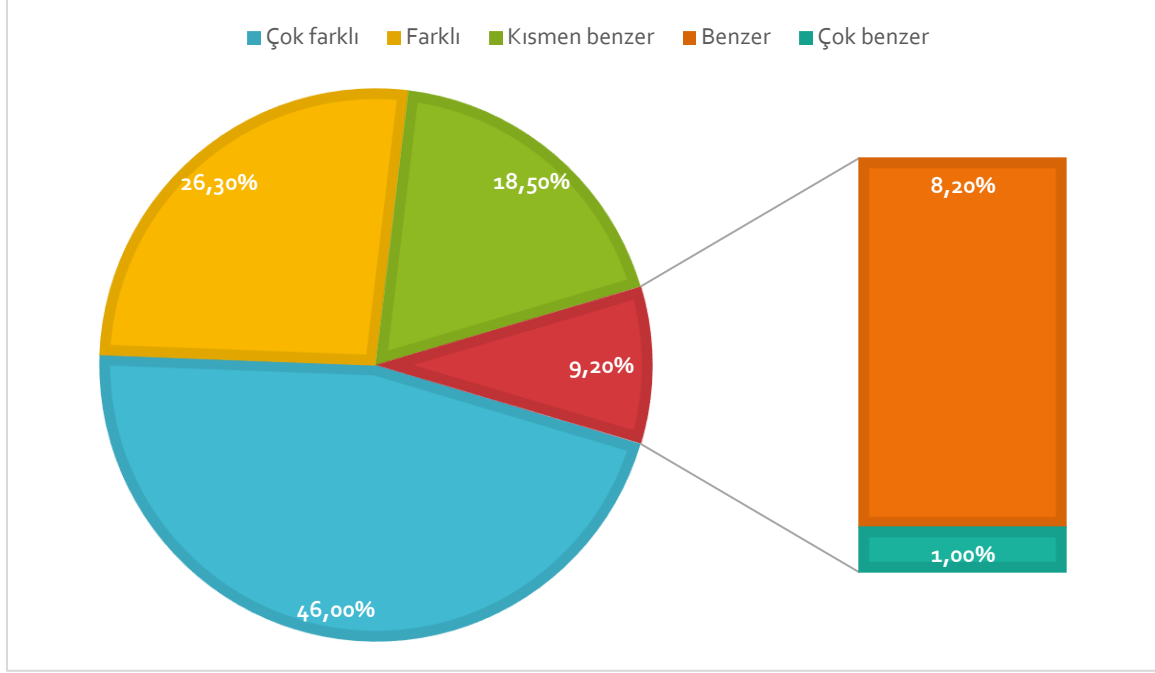
İki kültür arasındaki sembolik etkileşimler dört soru üzerinden belirlenmeye çalışılmıştır. İlk soruda Suriyeli Göçmenlerin tutumlarının değerlendirilmesi istenmiştir. İkinci soruda ise aralarındaki benzerlik sorulmuştur. Üçüncü soruda Suriyeli göçmenlerin yaşam koşulları hakkında bir soru yöneltilmiştir. Son olarak medyanın Suriyeli göçmenlere yönelik dili hakkında görüşlerini öğrenmeye yönelik bir soru bulunmaktadır.

İlk soruya yanıtların bulunduğu Şekil 5 incelendiğinde Gaziantepli yerlilerin sadece %15,40'nın anlam dünyasında göçmenlerin arkadaşça (%4,20) ve yardımsever (%11,20) gibi olumlu tutumlar sergilediğini dile getiren bir azınlık grup bulunmaktadır. Buna karşın Suriyeli göçmenlerin düşmanca bir tutum içerisinde olduğunu düşünen %19,9'luk bir grubun olduğu da söylenebilir. Ancak araştırmaya katılanların büyük bir çoğunluğu Suriyeli göçmenleri **duyarsız** (%33,5) olarak nitelendirmektedir. Bu tutumlara ek olarak Suriyeli göçmenleri temkinli (%19,1) ve uzak (%12,1) olarak değerlendiren Gaziantepli yerliler de bulunmaktadır.

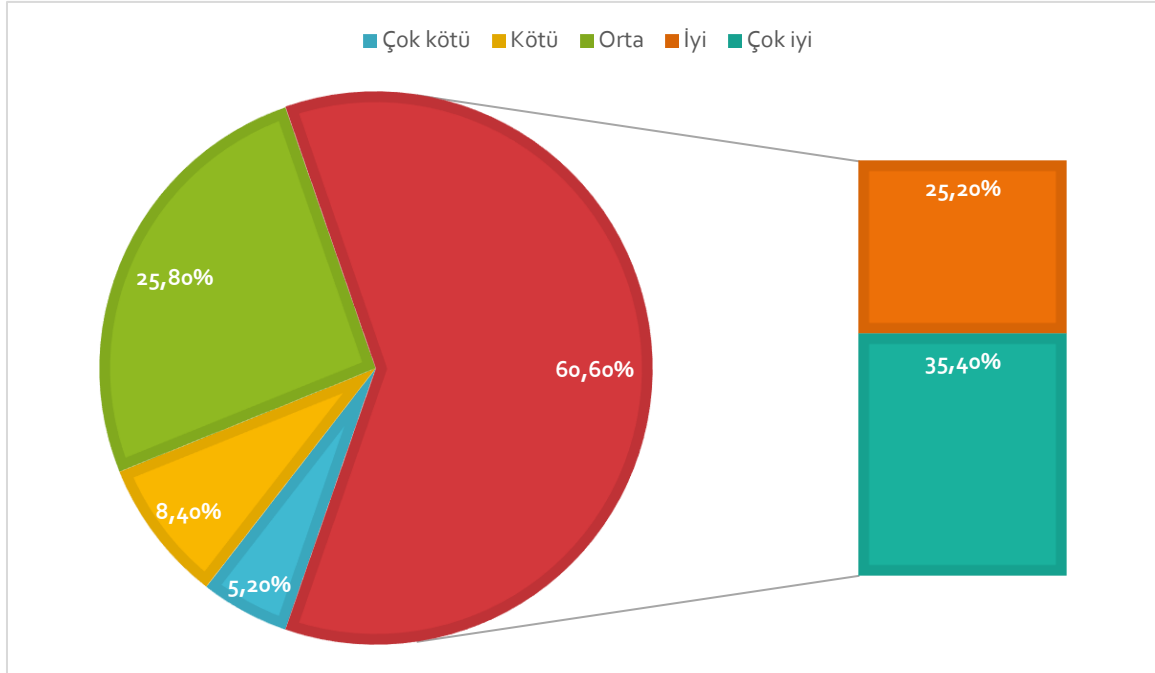
Şekil 5 Suriyeli Göçmenlerin Tutumlarının Değerlendirilmesi

İkinci soruya cevaben Şekil 6 incelendiğinde Gaziantep'li katılımcılar içerisinde %72,3'lük bir grup Suriyeli göçmenleri **farklı** (%26,3) ve **çok farklı** (%46) olarak nitelendirmişlerdir. Yine buna ilaveten %18,50'lik bir grup ise diğer kültürü kısmen benzer olarak nitelendirmektedir. Diğer kültürü benzer (%8,2) ve çok benzer (%1) olarak görenlerin oranı ise %9,2 olarak belirlenmiştir.

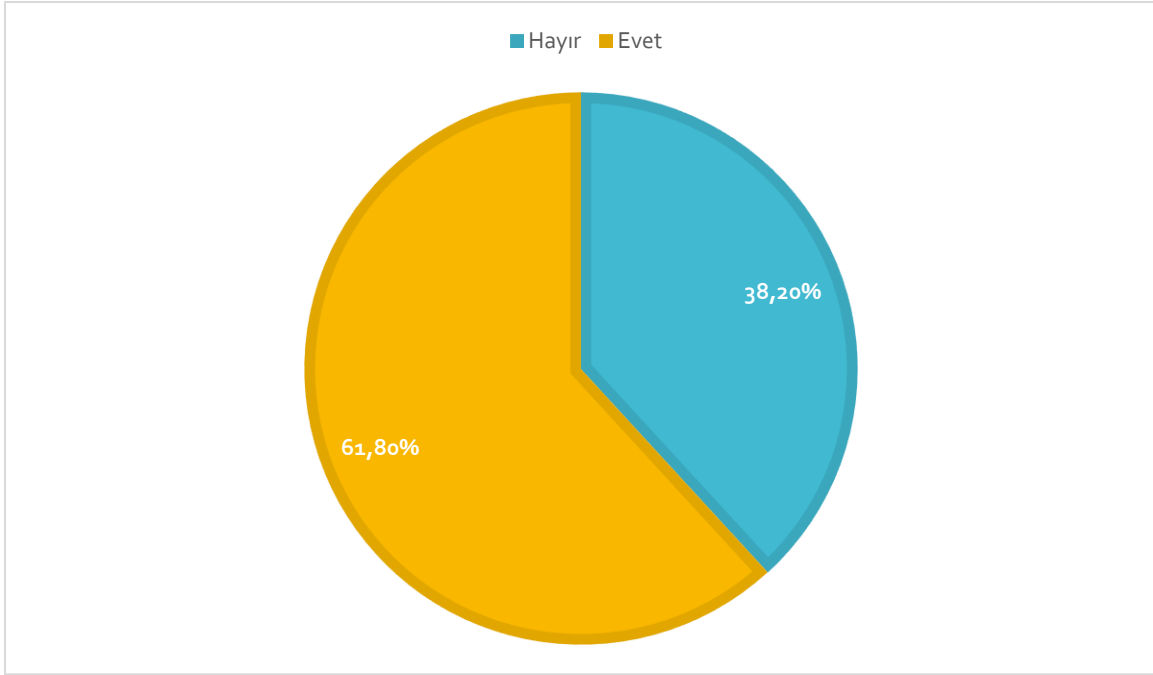
Şekil 6 Karşı Kültüre Yönelik Benzerlik Algıları

Katılımcılara “Suriyelilerin yaşam koşullarına sizce genel anlamda nasıldır?” şeklinde üçüncü bir soru yöneltilmiştir. Bu soruya cevaben Şekil 7’de bulgular sunulmuştur. Gaziantep’li katılımcılar içerisinde Suriyeli göçmenlerin yaşam koşullarının iyi (%25,2) ve çok iyi (%35,4) olduğunu düşünen büyük bir grup bulunmaktadır (%60,6). Bu grubu Suriyeli göçmenlerin yaşam koşullarının orta düzeyde olduğunu düşünen %25,8’lik başka bir grup takip etmektedir. Diğer kültürün yaşam koşullarının kötü olduğunu düşünen %8,5’lik grubun yanı sıra az sayıda Gaziantep yerlisi Suriyelilerin yaşam koşullarının çok kötü (%5,2) olduğunu dile getirmiştir.

Şekil 7 Yaşam Koşulları Hakkındaki Düşünceler

Bu başlık altında ele alınan diğer bir konu ise Gaziantep yerlilerinin Suriyeliler hakkında medya tasvirlerine yönelik tutumlarını irdeleyen “**Medyanın Suriyeli göçmenlere yönelik dili sizce olumlu mu?**” sorusuna verilen cevapları içermektedir. Şekil 8 katılımcıların verdikleri cevapları içermektedir. Cevaplar incelendiğinde medyanın Suriyeli göçmenlere yönelik dilini olumlu görenlerin oranı katılımcıların yarısından fazlası bir grubu oluşturmaktadır. Bu grubun oranı %61,8 olarak belirlenmiştir. Yine %38,2'lik bir grup medyanın Suriyelilere yönelik dilini olumsuz olarak nitelendirmektedir.

Şekil 8 Medya Tasvirlerine Yönelik Algılar

GÖÇMENLERE YÖNELİK ALGILAR

Bu başlık altında Suriyeli göçmenler hakkında halk arasında sölemsel olarak yayılan bilgiler belirlenmeye çalışılmıştır. Söylem olarak yayılan bu bilgiler hakkında resmi kurum ve kuruluşlarca da birçok iletişim kanalından doru bilgiler yayınlanmıştır. Bu çalışma esnasında bu olgular hakkında hem toplum geneli hem de cinsiyet açısından bulgular aşağıda şekiller halinde gösterilmiştir.

Büyük gruplar halindeki
Suriyeliler tehlikelidir.

HAYIR

14,4%

18,3%

16,7%

EVET

85,6%

81,7%

83,3%

Suriyeliler kendi ülkelerinin
sorunlarını Türkiye'ye
getiriyorlar.

HAYIR

21,8%

20,5%

21,1%

EVET

78,2%

79,5%

78,9%

Suriyeliler Türk vergi mükellefleri
üzerinde bir yükür.

HAYIR

18,3%

14,9%

16,3%

EVET

81,7%

85,1%

83,7%

İnsanların Türkiye'ye göç
etmesine izin vermek kötü bir
fikirdir.

HAYIR

29,5%

39,0%

35,1%

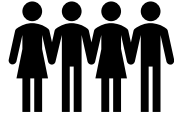
EVET

70,5%

61,0%

64,9%

Suriyeliler asla kendi ülkesine dönmek istemiyorlar.

HAYIR
EVET

18,5%
81,5%

21,8%
78,2%

20,5%
79,5%

Suriyelilerin kültürü Türk kültürünü zayıflatır.

HAYIR
EVET

24,8%
75,2%

26,8%
73,3%

26,0%
74,0%

Suriyeliler ulusal güvenlik için tehdit oluştururlar.

HAYIR

27,1%

27,9%

27,6%

EVET

72,9%

72,1%

72,4%

Suriyeliler Türkler kadar akıllı değiller.

HAYIR

42,5%

38,0%

39,9%

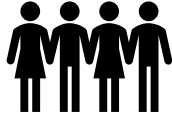
EVET

57,5%

62,0%

60,1%

Suriyeliler vatandaşlarla karşılaştırıldığında ayrıcalıklı muamele görüyorlar.

HAYIR
EVET

19,9%
80,1%

18,6%
81,4%

19,1%
80,9%

Türkiye’de çok fazla Suriyeli göçmen yaşamaktadır.

HAYIR
EVET

3,5%
96,5%

1,0%
99,0%

2,0%
98,0%

Suriyeliler üniversitelere sınavsız girmektedir.

HAYIR

36,3%

43,1%

40,2%

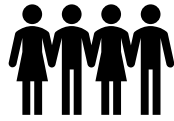
EVET

63,7%

56,9%

59,8%

Suriyelilere TOKİ'den ev verilmektedir.

HAYIR

49,3%

47,9%

48,5%

EVET

50,7%

52,1%

51,5%

Suriyeliler ülkemizde kayıtsız olarak bulunmaktadır.

HAYIR

26,8%

25,3%

25,9%

EVET

73,2%

74,7%

74,1%

Suriyelilere devlet tarafından maaş bağlanmakta ve yardım yapılmaktadır.

HAYIR

7,4%

10,9%

9,4%

EVET

92,6%

89,1%

90,6%

Suriyeliler istedikleri ilde ikamet edebilmekte ve şehirlerarası izinsiz, kontrolsüz olarak hareket edebilmektedir.

HAYIR

26,9%

26,6%

26,7%

EVET

73,1%

73,4%

73,3%

Suriyeliler devlet memuru olabilmektedir.

HAYIR

47,4%

41,0%

43,7%

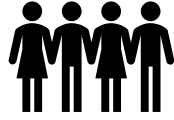
EVET

52,6%

59,0%

56,3%

Suriyeliler oy kullanabilirler.

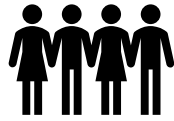
HAYIR
EVET

56,9%
43,1%

59,9%
40,1%

58,6%
41,4%

Suriyeliler kamu hizmetlerinde önceliklidirler.

HAYIR
EVET

27,8%
72,2%

35,9%
64,1%

32,6%
67,4%

Suriyeliler vergi vermemektedirler.

HAYIR
EVET

12,5%
87,5%

14,4%
85,6%

13,6%
86,4%

Suriyelilere yerli vatandaşlarla aynı haklar verilmelidir

HAYIR
EVET

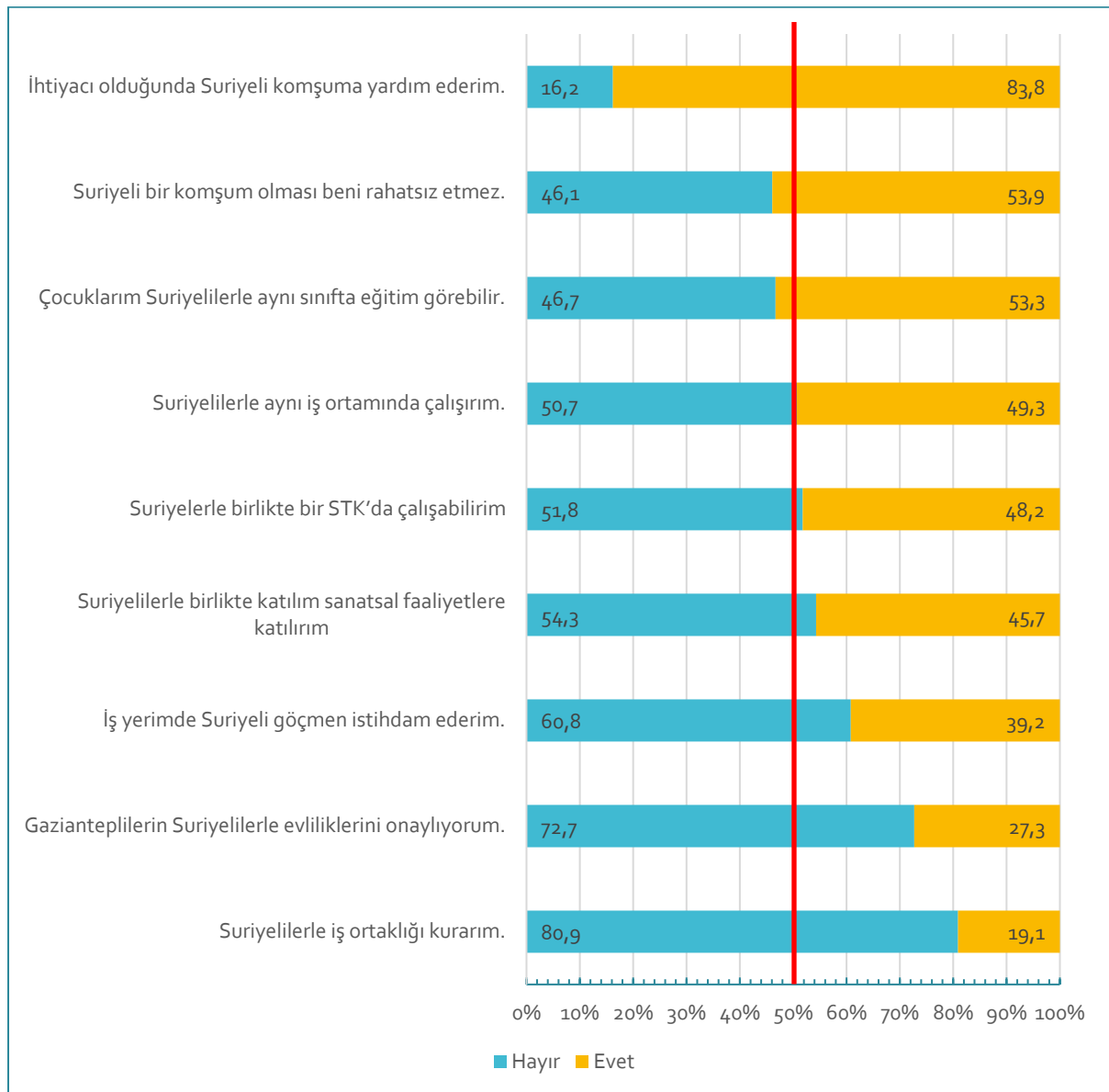
77,5%
22,5%

73,3%
26,7%

75%
25%

YAKLAŞMA VE KAÇINMA EĞİLİMLERİ

Gaziantep’li yerlilerden gündelik hayatlarında Suriyeli göçmenlerle bir araya gelebilme olasılığı olan alan ya da konular hakkında görüşleri alınmıştır. Bu bağlamda katılımcıların yanıtları üzerinden Şekil 9 hazırlanmıştır. Şekilde komşuluk, yardım, evlilik, eğitim, iş ve istihdam, sanatsal faaliyetler ve sivil toplum faaliyetlerine katılım gibi konularda Suriyeli göçmenlere yönelik yaklaşma ya da kaçınma eğilimlerine yönelik bulgular gösterilmiştir.

Şekil 9 Gaziantep’li Yerlilerin Yaklaşma Kaçınma Oranları

Şekil incelendiğinde Gaziantepli yerlilerin %50'den daha fazlasının yaklaşma eğiliminde oldukları konular eğitim, komşuluk ve yardımseverlik şeklinde özetlenebilir.

Çocuklarım aynı sınıfta **eğitim** görebilir.

%53,3

Suriyeli bir **komşum olması** beni rahatsız etmez.

%53,9

İhtiyacı olduğunda Suriyeli komşuma **yardım ederim**.

%83,9

Gaziantepli yerlilerin %50'den daha fazlasının kaçınma eğiliminde oldukları konular iş ve istihdam konuları, sivil toplum faaliyetleri, sanatsal faaliyetler ve evliliğdir.

Suriyelilerle aynı **iş ortamında çalışırım**.

%50,7

Suriyelerle birlikte bir **STK'da çalışabilirim**.

%53,9

Suriyelilerle birlikte katılım **sanatsal faaliyetlere** katılırım.

%54,3

İş yerimde Suriyeli göçmeni **istihdam ederim**.

%60,8

Gaziantep'linin **Suriyelilerle evliliklerini** onaylıyorum.

%72,7

Suriyelilerle **iş ortaklığı** kurarım.

%80,9

SONUÇ VE DEĞERLENDİRMELER

Gaziantepli yerlilerin Suriyeli göçmenlere yönelik tutum ve algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen ve Gaziantep Büyükşehir Belediyesi sınırları içinde ikamet eden tüm nüfusu örnekleyen bu araştırma yerli nüfusun göçmenlere yönelik etkileşimlerinde büyük oranda temkinli ve olumsuz yargıların araştırma kapsamında ele alınan üç ana kategoride de karşımıza çıktığını saptamıştır. Aşağıda bu üç kategoride saptanan ana bulguların sonuç değerlendirmeleri kısaca yapılacaktır.

Göçmenlerle kurulan sembolik etkileşimler

Bu başlık altındaki bulgular bir bütün olarak değerlendirildiğinde yerli nüfusun göçmenlere kurduğu ve daha çok algıların temelinde yer alan etkileşimleri tarif eden ifadelerin genel anlamda **olumsuz veya kayıtsız** olarak tarif edilebilecek bir biçimde karşımıza çıktığı söylenebilir. Buna göre göçmenlerin yerli halkın anlam dünyasında **olumlu karşılıkları** sadece **%15,4 iken, kayıtsız %52,60, olumsuz ise %32**'dir. Buna göre göçmenlere karşı her ne kadar kayıtsız, bir diğer ifadeyle "ortalama" bir duygusal konumda olan yerlilerin oranı diğerlerinde daha yüksek olsa da göçmenlere karşı nüfusun üçte birinin olumsuz duygular beslemesi ortada yer alan yerlilerin de bu olumsuz alana kayma olasılıklarının yüksek olduğunu da işaret etmektedir. Özellikle bu sonucu kültürel benzerliğin olmadığına dair yargılar (%46,00) ile göçmenlerin yaşam koşullarının iyi olduğuna dair güçlü kanaati (%60,60) de eklediğimizde yerlilerin göçmenlerle kurdukları sembolik etkileşimlerin daha ziyade **olumsuz yönelimli** olduğu ve bunun da zaman ilerledikçe artabileceği sonucu kolaylıkla çıkarılmaktadır.

Göçmenlere yönelik algılar

Suriyeli göçmenler hakkında halk arasında söylemsel olarak inşa edilen ve dolaşıma sokulan bilgilerin betimlendiği bu başlık altında çıkan sonuçların toplamı bize bir önceki başlıktakine paralel bir biçimde önyargı ve kalıp yargıların egemen olduğu bir anlam dünyasını işaret etmektedir. Burada özellikle olumsuz değerlendirmelerin en çok öne çıktığı başlıklar;

- (1) Yerlilerin gözünde göçmenlerin toplum içindeki imajına yönelik bilgileri,

- (2) Göçmenlerin gündelik yaşam içindeki eylemleri, yararlandıkları unsurlar ve medyada üretilen enformasyonları içermektedir.

Bir önceki başlıkta da ortaya konulduğu gibi göçmenlerin yerlilerin nazarındaki imajı **genel anlamda olumsuzdur**. Yerliler **“Büyük gruplar halindeki Suriyeliler tehlikeli”** olduğunu, **“Suriyelilerin Türk vergi mükellefleri üzerinde bir yük”** olduğunu, **“Suriyelilerin asla kendi ülkesine dönmek istemediklerini”**, **“Suriyelilerin ulusal güvenlik için tehdit”** oluşturduğunu hatta **“Suriyelilerin Türk vatandaşlarıyla karşılaştırıldığında ayrıcalıklı muamele gördüğünü”** yüksek bir oranda düşünmektedirler.

Valilik, Göç İdaresi Müdürlüğü gibi kuruluşların özellikle olumsuz yargıları engellemek noktasında hazırladıkları rehberlerin varlığına rağmen yerli nüfusta çok yüksek oranda ön ve kalıp yargıların var olması bu noktada **iletişimsel bir eksikliğin** de varlığını gözler önüne sermektedir.

Bütün bu veriler bize göstermektedir ki göçmenlere karşı olumsuz hatta nefret söylemine varabilecek ve toplumsal bir çatışma ortamına zemin hazırlayabilecek bir düşünsel zemin yerli toplumu içinde yavaş yavaş kendine yer bulmaktadır. Bu olumsuz gelişimin önüne geçebilmek adına iki toplumun biraradalığını somut olarak sağlayacak stratejilerin geliştirilmesi gerektiği açıktır.

Göçmenlere yaklaşma ve göçmenlerden kaçınma eğilimleri

Bu başlık altında elde edilen bulguların bütününe bakıldığında genel olarak yerli nüfusun göçmenlere yakınlaşma eğiliminin sınırlı olduğu görülmektedir. Buna göre yerliler komşuluk ilişkisi, ihtiyaç duyulduğunda yardım ve çocukların eğitim olanaklarını paylaşması gibi konular söz konusu olduğunda göçmenleri dışlamamakta, bu noktada kültürel açıdan Gaziantep özelinde değer atfedilen **“yardımseverlik”** gibi duygu ve pratikler somut olarak kendisini göstermektedir.

Ancak özellikle iki ana konuda yerlilerin göçmenlerden güçlü bir biçimde kaçınma eğilimi içinde olduğu görülmektedir: (1) Suriyelilerle evlilik (2) Suriyelilerle güçlü ekonomik iş birlikleri. Yerliler aynı STK’da ya da iş ortamında çalışmak ve birlikte

kültür-sanat faaliyetlerine katılmak konusunda kısmen nötr bir tutum içindeyken konu Suriyeli istihdamı veya iş ortaklığı gibi güçlü ekonomik ilişkilere geldiğinde %70'in üzerinde olumsuz bir yaklaşım kendisini göstermektedir. Aynı şekilde yerliler Suriyelilerle yapılacak evlilikleri de açık bir biçimde onaylamamaktadırlar. Bu iki ana kaçınma kategorisi birlikte değerlendirildiğinde yerlilerin göçmenlerle uzun vadeli olacak, güçlü etkileşim ve bağ talep edecek sosyal ve ekonomik ilişkilere girmek istemedikleri sonucu açık bir biçimde ortaya çıkmaktadır.

Sonuç olarak, Gaziantep'teki yerlilerin Suriyeli göçmenlere yönelik tutum ve algılarını belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu araştırmanın bulduğu en önemli unsur yerlilerin göçmenlere yönelik çoğunlukla gündelik yaşam içinde sosyal çevre ve medya gibi mecralardan elde ettikleri ama büyük oranda **önyargılara dayanan enformasyonlar üzerinden olumsuz kanaatler geliştirdikleri** ve bu kanaatlerin de onların **göçmenlere mesafeli olarak tanımlanabilecek** bir konuma sürüklediğidir. Yerlilerin Suriyeli göçmenleri kendilerinden kültürel ve sosyal açıdan çok farklı görmesi gelinen noktada iki büyük nüfus olarak bu kentin ayrışamayacak bileşenleri olan bu iki toplumun huzur ve barış ortamında yaşamasına engel olabilecek çatışma potansiyellerini içinde taşımaktadır.

Bu noktada -her ne kadar bu raporun sunduğu sınırlı ve betimleyici bulgular çerçevesinde olmasa da- iki toplum arasındaki önyargıları kırarak somut deneyim alanlarını mümkün kılacak stratejik eylem planlarının oluşturulması ve bunun ilgili tüm paydaşların organizasyonu çerçevesinde uygulamaya konulması elzem görülmektedir.

Elbette göçle ortaya çıkan bu durumun tek muhatabı yerli nüfus değildir. Hatta hemen hemen tüm göç alan ülkelerde yerli nüfusun göçmenler karşısında olumsuz konum alması sıklıkla karşılaşılan bir durum olarak kayda geçmektedir. Burada önemli olan kamuda ve sivil toplumda karar alıcı ve uygulayıcıların sorunun tüm muhataplarını (bir tarafta yerliler, diğer tarafta göçmenler olacak şekilde) denk bir konumda bir araya getirerek, iki tarafın öncelikleri üzerinden ama bunların da birbirine olumsuz etki etmesine fırsat vermeyerek bir strateji geliştirilmesidir. Bu raporun temel amacı yerlilerin öncelikleri

ile göçmenlere yönelik genel algı ve tutumlarını betimleyerek muhtemel eylem stratejileri için somut bir zemin hazırlayabilmektir.

Son olarak bu araştırmanın ikinci bölümünü oluşturan **“Suriyeli Göçmen ve Mülteci Toplulukların Sosyal Uyum, İhtiyaç ve Beklentilerinin Belirlenmesi Araştırması”**ndaki verilerin de bu rapordaki temel bulgularla karşılaştırılmasının yukarıda ifade edilen amaca ulaşmayı kolaylaştıracağını da ifade etmek isteriz. İlgili değerlendirmeler söz konusu raporun sonuç bölümünde gözden geçirilecek ve göçmen ve yerlilerin sosyal uyum ve birlikte yaşam olanaklarına dair daha bütüncül bir sonuca varılmaya çalışılacaktır.